

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Hur skall landsbygden runt Östersjön utvecklas? – liknar nu mest ”vilda västern”
- Regionalt kunskande bör tas i bruk för Finlands bästa fastslås i rapport – landsbygdens styrka högklassig livsmiljö
- Landsbygdsavtal – mångsektoriellt och lämpligt för aktionsgruppen
- ”Konflikten mellan stad och land bara en konstruktion för att förklara en orättvisa”
- Itella kan få konkurrens med postutdelningen på glesbygden
- Läs även detta: **Mycket mer uppgifter och ansvar bör läggas över på unga människor i de västerbottniska kommunerna* **Servicen på den glest bebodda landsbygden ämne för nättidningen Korvesta ja Valtateiltä* **Anmälan till svenska Landsbygdsriksdagen förlängd till 31.3* **Idéerna kommer från landet! – seminarium denna vecka i Närpes och Jakobstad* **Europeiskt nätverk håller akademisk sommarkurs i sociala innovationer och hållbar landsbygdsutveckling i Suomussalmi*

Cit: ***”De övertygade mig om att det är nyttigt att göra den här sammanslagningen samtidigt som Vörå-Maxmo och Oravais går ihop.”***

Förvaltnings- och kommunminister Mari Kiviniemi om österbybornas anhållan om att få höra till Nykarleby (Vasabladet 18.3).

”Nu får vi veta om staden (Kristinestad) vill värna om landsbygden.”

Ordföranden för Korsbäck vattenandelslag Bo-Göran Lindh om deras bidragsansökan som ligger på stadsstyrelsens bord (inget beslut fattades 18.3). Vattenandelslaget har bildats enkom för att lösa avloppsvattenfrågan i byn och avgörande här är den kommunala delfinansieringen (Syd-Österbotten 18.3).

”Verksamheten (fria bildningen i Åbolands skärgård) kan drabbas av en långsam sotdöd.”

Svenska studiecentralens rektor Björn Wallén som anser att medborgarinstituten och folkhögskolorna borde satsa på att ha tre terminer och utveckla kursutbudet på somrarna för att få med sommargästerna. Det här med anledning av ett förslag om att ett starkt allåboländskt arbetarinstitut skulle trygga Åbo svenska arbis framtid (Åbo Underrättelser 18.3).

HUR SKALL LANDSBYGDEN RUNT ÖSTERSJÖN UTVECKLAS? – LIKNAR NU MEST ”VILDA VÄSTERN”

Ett av alla s.k. flaggskeppsprojekt inom Östersjöstrategin handlar om hållbar

landsbygdsutveckling. Svenskar och polacker delar på det gemensamma ansvaret för området, genom att utgöra leadpartners. Uppdraget är dock ännu inte avgränsat i tid, rum eller form. Östersjöstrategin är till sin karaktär väldigt olik EU:s övriga initiativ på ett flertal områden. Det mest uppenbara är storleken och det faktum att EU-kommissionen mycket tydligt sagt att man inte skjuter till några nya pengar, utan i stället omdistribuerar de pengar som länderna kring Östersjön redan får från Bryssel. Men strategin saknar slutdatum, och tanken är snarare så att Östersjöstrategin skall förnyas genom de årligen återkommande forumen, vilket är en ny typ av styrning och förankringsprocess inom EU. Enligt Hans-Olof Stålgren på svenska landsbygdsnätverket innebär detta att de pilotprojekt som allra först kommer ut på banan, också kommer att bli trendsättare i ett sammanhang som lite kan liknas vid "vilda västern". Allt är osäkert och väldigt svårt att greppa. Men oklarheterna för landsbygdsarbetet slutar inte här, utan berör även de geografiska avgränsningarna. Under nätverket Nordic Baltic Network möttes man i fjol i april för att diskutera vilka landområden som skulle kunna ingå i deras Östersjöregion, vilket var inte helt klart för någon av de åtta medlemsländerna. Det kom upp en rad olika alternativa avgränsningar som alla kunde motiveras. I dagens läge är man ännu inte klara över de geografiska avgränsningarna, men man har en långt större gemensam förståelse över vilka alternativ som finns. Svenskarna har i det här sammanhanget blivit utsedda, tillsammans med polackerna, att leda arbetet med ett s.k. flaggskeppsprojekt vid namn *Hållbar landsbygdsutveckling*. Efter en undersökning ute bland medlemsländernas förvaltningar och landsbygdsnätverk, har man bestämt sig för att satsa på teman som *Ungdomar* och *Hur skapas ett innovationsklimat på landsbygden?* Nu har man en andra enkätundersökning på gång om det här och vad som skulle platsa som flaggskeppsprojekt. ***Hur pass mogna är man då på landsbygden för att arbeta internationellt?*** Som Stålgren ser det, är de svenska Leader-områdena inte riktigt framme än, trots att avstånden inte är så stora. Han tror att det kan bli knivigt att hitta konkreta aktiviteter, men samtidigt har han en idé om att kunna köra s.k. 72 timmars race för nya innovationer enligt ett koncept som svenske professorn Kai Mickos utformat. Det här skulle vara ett bra sätt att snabbt få fart på innovationsarbetet, särskilt bland ungdomar på landsbygden runt Östersjön. Stålgren kan även se möjligheter till närmare samarbete mellan stad och land, kanske mellan Fryshuset i Stockholm och ungdomsaktiviteter på landsbygden? Det handlar om hur djärva vi vågar bli! . *Uppgifterna är från en artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (5/2010), skriven av dess chefredaktör Per Holmström. Mer om landsbygdsarbetet runt Östersjön finns på svenska Landsbygdsnätverkets hemsida under adressen <http://www.landsbygdsnatverket.se/huvudomraden/omnatverket/landsbygdsnatverkenieuropa/ostersjostategin.4.7caa00cc126738ac4e8800011808.html>. Se även hemsidan för Fryshuset på adress <http://www.fryshuset.se/Fryshuset/Reception.aspx>.*

REGIONALT KUNNANDE BÖR TAS I BRUK FÖR FINLANDS BÄSTA FASTSLÅS I RAPPORT – LANDSBYGDENS STYRKA HÖGKLASSIG LIVSMILJÖ

I rapporten Finlands regionstrategi 2020, *Suomen aluestrategia 2020*, som överlämnades åt näringsminister Mauri Pekkarinen 17.3, fastslår man att ett Finland med framgångsrika regioner skapas så att allt kunnande och all utvecklingspotential fås i så effektivt bruk som möjligt. Regionernas framgång i den globala konkurrensen kräver kunskap, kunnande, nätverksbildande, samt förmåga till förnyelse. "Med tanke på regionutvecklingen i Finland och hela nationalekonomin är det viktigt att regionerna understöds genom skraddarsydda utvecklingsåtgärder som grundar sig på deras eget utgångsläge och egna starka sidor. I den globala konkurrensen klarar sig bäst regioner, vilkas aktörer snabbt och flexibelt kan tillämpa och använda sig av ny kunskap och nytt kunnande", konstaterade ordföranden för arbetsgruppen Veijo Kavonius. Livskraften för landet, dess regioner och landskap

grundar sig på internationellt konkurrenskraftig och mångsidig företagsverksamhet, där andelen tjänster fortsätter att öka, även som en del av industriell tillverkning. Kreativitetens betydelse inom produktionen växer, liksom kreativa branscher. Offentliga tjänster och en mångsidig servicestruktur utgör allt viktigare regionala konkurrensfaktorer. Vad gäller regional innovationspolitik, krävs kraftiga satsningar. Ytterligare bör aktörerna bilda nätverk, såväl nationellt som internationellt. Främjandet av regionernas förmåga till förnyelse och att bemöta utmaningar som åldrandet medför, kräver å sin sida en stark satsning på utbildning. Samarbetet mellan utbildningsanstalter och näringslivet bör intensifieras och prognostiseringsmetoder utvecklas, samt att yrkesinriktad utbildning och livslångt lärande bör utvecklas. Stadsregionernas styrka är mångsidiga, skapande och innovativa verksamhetsmiljöer, vilka bildar ett fungerande stadsnätverk bestående av flera centra med utvecklingskorridorer som sammanbinder städerna, tätorterna runtomkring dem, samt de provinsiella regionerna till intensivare interaktion sinsemellan och utvidgar pendlingsregionerna. Helsingfors nätverksmetropolregions utveckling och ett intensivt samarbete med de övriga regionerna förbättrar hela landets ekonomiska utveckling och konkurrenskraft och ökar därmed välbästandet och Finlands välkändhet internationellt. Landsbygds- och skärgårdsregionernas styrka är en högklassig och naturnära livsmiljö, i synnerhet utrymmet. En hållbar användning av naturtillgångarna, förnybara former av energi, bioekonomi, samt landsbygds- och tilltagande roll inom rekreation, turism, kulturverksamhet och upplevelseindustri, skapar nya möjligheter för företagande och arbete på landsbygden, samt stärker utvecklingsmöjligheterna. Regionförvaltningsreformen som trädde i kraft i början av året, ger bättre möjligheter för att åstadkomma och genomföra en koordinerad och sammanjämkad regional utveckling. Landskapförbundens och närings-, trafik- och miljöcentralernas intensiva och effektiva samarbete i fastställandet av regionala utvecklingsbehov möjliggör en övergripande regional utveckling. Även kommunernas roll i regionutvecklingen är viktig, då de är nyckelaktörer när det gäller att skapa verksamhets- och innovationsmiljöer för företagen, i utvecklandet av människornas boendemiljöer och i fråga om erbjudandet av tjänster, såväl för företagen som för invånarna. *Uppgifterna är från ett av arbets- och näringsministeriets meddelanden (från 17.3) som finns i sin helhet under adressen http://www.tem.fi/?89523_m=98612&l=sv&s=2472. Rapporten finns (på finska) på adressen http://www.tem.fi/files/26374/ALUESTRATEGIA_lopullinen_15_3_2010.pdf. Se även adressen http://www.tem.fi/index.phtml?89523_m=98617&l=sv&s=2472 med rapport om landskapens konjunkturutveckling 2008-2010.*

LANDSBYGDSAVTAL – MÅNGSEKTORIELLT OCH LÄMPLIGT FÖR AKTIONSGRUPPEN

Landsbygdsavtalet, som ju representerar ett nytt tanke- och verksamhetsätt med syfte att matcha efterfrågan och utbud på lokal nivå, baseras på kompanjonskap och kompletterar den privata och den offentliga sektorns nuvarande system, samt ger mervärde åt det lokala tjänsteutbudet. Huvudprincipen för landsbygdsavtalen (kontraktering) är att tjänsterna erbjuds i närheten av användarna, vilket lyckas genom att tjänsterna buntas ihop till sådana helheter, att de tjänar som beaktansvärda inkomstkällor för landsbygds- och invånare. Beroende på fall erbjuds tjänsten antingen av ett företag, av en förening eller av en privatperson. Man kan använda tjänsteavtalsverksamheten inom många områden. Vid omsorgs- och välfärdstjänster, kan kommunen komma överens med en lokal organisation eller en privatföretagare om att denna erbjuder ett visst slag av "lätt omsorg" till områdets äldre och befrämjar på så sätt deras möjligheter att bo hemma. I fråga om natur-, miljö- och landskapsvård skapar t.ex. bidraget för skötsel av vårdbiotoper och Kemera-stödet möjligheter för ett företag eller en förening att få inkomster av skogs- eller landskapsvårdsarbeten. Då det gäller idrotts- och kulturtjänster,

kan kommunen överföra skötseln av idrottsplatser, antingen till enskilda föreningar, sammanslutningar som dessa har bildat, eller till en företagare. Avtalsprocessen kan påskyndas med hjälp av s.k. förmedlarorganisationer, vilka för samman tjänsteavtalsarbetarna, uppdragsgivarna och finansiärerna, samt uppmuntrar parterna till samarbete genom att stöda dem, bl.a. vid anskaffandet av finansiering. Den lämpligaste förmedlarorganisationen är aktionsgruppen, som har upplevts som tillförlitlig och neutral aktör, och vars arbete baserar sig på ett tresektorielt samarbete. Det praktiska förmedlingsarbetet inom aktionsgruppen kan utföras av ett regionalt byaombud. Mer om landsbygdsavtal finns i broschyren *Ansvar, växelverkan och förmedling - Strategi för tjänsteavtal på landsbygden*, som kan läsas via länk under adressen http://www.sopimuksellisuus.info/page_1165920999477.html eller beställas från e-postadressen miia.mantyla@uwasa.fi. *Texten är från en något längre artikel, skriven av landsbygdsavtalsstemagruppens sekreterare Miia Mäntylä, till ett kommande nummer av tidningen Maaseutu Plus – Landsbygd Plus.*

”KONFLIKTEN MELLAN STAD OCH LAND BARA EN KONSTRUKTION FÖR ATT FÖRKLARA EN ORÄTTVISA”

Efter ta ha varit aktiv i centerpartiet sedan 1994 har svenska riksdagsledamoten Fredrick Federley otaliga gånger pratat om landsbygdsutveckling, hela landet ska leva och decentralisering. Samtidigt har han många gånger förvarnats över hur mycket vi bygger upp en konflikt mellan stad och land, och funderar på om vi inte mest skapar den konflikten för att få en kampanj, som gör att vi orkar föra arbetet vidare. På alla ställen Federley bott eller bor känner människor samma kärlek till sin egen plats. På samma sätt som han älskar Björbo älskar han sitt Hammarby Sjöstad, där han bor mesta delen av året. Det finns delar Federley knappt rör sig i av Stockholm och den plats han känner sig mest hemma i, är den del där han bor. Samma känsla för bygden möter han i Sjöstaden som i Björbo – ibland bara en motsatt längtan. Lika förbannad som man är över vägarnas skick i delar av Dalarna eller hemma i Västmanland, är man över kollektivtrafiken i Stockholm som aldrig verkar funka som den skall, särskilt inte så fort det kommer lite snö. Federley tror i ärlighetens namn att avståndet mellan stad och land aldrig varit mindre. Längtan efter det goda livet är detsamma var vi än bor. Vi kommunicerar obehindrat med ny teknik och har ett TV-utbud som gör att Hollywood, Björbo och Stockholm bara känns som ett knapptryck bort på TV-dosan eller i datorns nyhetsutbud. Men i samma stund som hinder uppstår i vår vardag, söker vi något att skylla det på, och där tror Federley att konflikten uppstår mellan stad och land. Den är i hans ögon bara en konstruktion för att förklara en orättvisa. Han tror också att när vi kan bli riktigt konstruktiva i att slåss för hela landets överlevnad, är när vi lägger den konstruerade konflikten åt sidan och i stället kan fokusera på att utveckla de unika kvalitéer som varje bygd har. Oavsett om det är miljövänligt och sjönära boende som i Hammarby Sjöstad eller om det är att tillvarata entreprenörsanda och skaparkraft i det företagstäta Björbo. Med mindre fokus på konflikt och med fullt fokus på de egna kvalitéerna finns en hel del att vinna, åtminstone är det en konstruktiv väg framåt. *Uppgifterna är från en längre debattartikel på hemsidan för Riksorganisationen Hela Sverige ska leva och finns att läsas under adressen <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/debatt/>.*

ITELLA KAN FÅ KONKURRENS MED POSTUTDELNINGEN PÅ GLESBYGDEN

I dag är det Itella som ansvarar för postleveranserna i glesbygden, men i framtiden kan även andra aktörer få en bit av kakan och förpliktelse. Brev som avsänts av medborgarna skall i fortsättningen få vara på väg två vardagar, medan företagsposten inte längre skall omfattas av förpliktelsen. För ett postföretag, som har förpliktelse att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, skall förutsättningarna för affärsverksamhet tryggas genom att

den börda som hör till förpliktelsen görs lättare. Enligt den av kommunikationsministeriet tillsatta postarbetsgruppens förslag skall ett mindre antal produkter än tidigare ingå i begreppet samhällsomfattande tjänster. Ändringen är nödvändig för att branschen skall bli mer öppen och konkurrensen öka. Ifall kostnaderna som förorsakas av förpliktelsen att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster är oskäligen, föreslås att bördan skall kunna kompenseras med statliga medel, vilka bör kunna, åtminstone till en del, uppbäras inom branschen. Målet är ändå att staten inte skall behöva ge stöd. Det är det som oroar Itella, som tror att tröskeln för statsstöd blir hög och att bolaget även i framtiden måste upprätthålla sin konkurrenskraft genom att effektivisera verksamheten. Bakom förslaget ligger EU:s postdirektiv, som ska sättas i kraft inom detta år. En mer betydande orsak till reformen än direktivet är den förändring som pågår inom branschen – mängden brevpost har börjat minska då de elektroniska meddelandena blivit vanligare. Postverksamheten i Finland öppnades för konkurrens redan år 1994, men ingen förutom Itella har varit intresserad. Arbetsgruppen hade i uppgift att göra ett förslag till hur de ändringar som EU:s postdirektiv förutsätter, införs i den nationella lagstiftningen. Arbetsgruppen bedömde även andra behov av ändringar i lagen om posttjänster. *Uppgifterna är från Vasabladet (17.3) och kommunikationsministeriets meddelanden (16.3), vilka finns på adresserna <http://www.lvm.fi/web/sv/nyhet/view/1153758> respektive <http://www.lvm.fi/web/sv/pressmeddelande/view/1153586>.*

LÄS ÄVEN DETTA

Mycket mer uppgifter och ansvar bör läggas över på unga människor i de västerbottniska kommunerna

Inlandet och glesbygden i Västerbotten, Sverige har en åldrande befolkning och en krympande andel invånare i arbetsför ålder. Sammansättningen av fullmäktigeförsamlingarna speglar i stort de demografiska förhållandena, men det behöver inte vara så. Mycket hellre borde kommunerna styras av den unga, aktiva befolkningen, för om kommunerna har en framtid, så bör den formas av dem som skall leva och verka i den. Kommunalpolitiska uppdrag handlar inte bara om att besluta och verkställa, utan det handlar också om ansvar och delaktighet. Kommunerna uppfattas av många som något bara äldre generationer rör om och de yngre engagerar sig inte för att de upplever att kommunala frågor inte angår dem. Sådant som inte bekommer en, är lätt att lämna, alltså flyttar de unga bort. Men det är inte så lätt att bryta upp från ansvar, samhällseliga uppdrag som känns viktiga och sådant som man sätter värde på. *Uppgifterna (från 19.3) är från en längre artikel i Västerbottens-Kurirens nätupplaga och finns under adressen <http://www.vk.se/Article.jsp?article=338161>.*

Service på den glest bebodda landsbygden ämne för nättidningen Korvesta ja Valtateiltä

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) temagrupp för glest bebodda områden har utkommit med årets första nummer av *Korvesta ja Valtateiltä*, som har temat *Service på den glest bebodda landsbygden*. I tidningen behandlas mångsidigt nuläget av glesbygdens service och det tas fram inhemska och internationella exempel på nya möjligheter att förverkliga servicen i fortsättningen. Man tar ställning till såväl den offentliga sektorn, näringslivet som till tredje sektorns möjligheter att producera service. I en intervju belyser Kommunförbundets vice verkställande direktör Timo Kietäväinen saken ur kommunernas synvinkel. Även nuvarande teknologins möjligheter har lyfts fram. *Nyhetsbrevet (mars 2010, 01/10) finns (på finska) på adress <http://www.korvesta-ja-valtateilta.fi/korvestajavaltateilta/uutiskirje/2010/1-2010/index.php>. Nyhetsbrevet Korvesta ja Valtateiltä utges av Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) temagrupp för glest bebodda områden. Medlemmarna inom temagruppen, vars ordförande är Tytti Seppänen, kommer från olika organisationer, t.ex. ministerier och kommuner. Målet är att genom nättidningen föra fram glesbygdens liv och*

vardag, samt de saker som man ur områdets synvinkel ser å ena sidan som utmaningar och å andra sidan som möjligheter.

Anmälan till svenska Landsbygdsriksdagen förlängd till 31.3

Den som inte ännu hunnit anmäla sig till den svenska Landsbygdsriksdagen i Sunne 6-9.5, har möjlighet att göra det under resten av denna månad som är kvar. Arbetet med Landsbygdsriksdagen är i full gång, projektledarna och deras duktiga team jobbar intensivt med siktet mot maj för att ge deltagarna brokiga, lärorika, stimulerande, motiverande och roliga dagar. Ett spännande program med temat *Där generationer möts utvecklas landsbygden* är framtaget och vässas hela tiden. Riksorganisationen Helan Sverige ska leva (HSSL) arrangerar Landsbygdsriksdagar sedan 1989, vartannat år sedan 1996. Landsbygdsriksdagen 2010 arrangeras av HSSL i samarbete med Landsbygdsnätverket och Sunne kommun. *Allt om den svenska Landsbygdsriksdagen med anmälningsförfarande finns på dess hemsida under adressen <http://www.helasverige.se/kansli/landsbygdsriksdag-2010/>.*

Idéerna kommer från landet! – seminarium denna vecka i Närpes och Jakobstad

Invenire Market Intelligence har gjort en grundlig trendanalys och ser att landsbygden är ett stigande tecken på den internationella trendkartan. Farmer's markets ploppar upp som svampar ur jorden och konsumenterna vill se ett utbud av närproducerade, välsmakande, gärna ekologiska produkter med en egen identitet och historia att berätta. Patricia på Invenire berättar om de globala trenderna och illustrerar med många exempel. Det görs en djupdykning i några intressanta fenomen och man funderar på vad de kunde betyda för finländska förhållanden. Stadsborna har bjudit in bonden till sin dörr – hur kan landsbygdsföretagaren och producenten dra nytta av detta? Finns det nya affärsmöjligheter i dessa konsumentattityder och kan man skapa något alldeles nytt och unikt? Fokus ligger särskilt på hur bonden, producenten eller landsbygdsföretagaren kan utveckla kommunikations- och försäljningskanaler direkt till konsumenten. Det ges praktiska förslag under seminariet *Idéerna kommer från landet*, som hålls både i Närpes 23.3 och i Jakobstad 25.3 under samma klockslag, 14-16. *Anmälan till de svenskspråkiga seminarierna görs så fort som möjligt på e-mailadress jonas@dynamohouse.fi eller på mobil 050 548 3400.*

Europeiskt nätverk håller akademisk sommarkurs i sociala innovationer och hållbar landsbygdsutveckling i Suomussalmi

Det europeiska nätverket Euracademy Association håller sin nionde sommarakademi under temat sociala innovationer och hållbar landsbygdsutveckling, *Social Innovation and Sustainable Rural Development*, på Karhulanvaara i Suomussalmi 27.6-4.7. Under kursen kommer man att diskutera potentiella sociala innovationer inom landsbygdsområden och dess betydelse som en resurs för utveckling och även som en förutsättning för överlevnad, speciellt avlägsna landsbygdsområden vilka är utsatt för svåra utmaningar: minskande och åldrande befolkning, mindre service och längre avstånd till dessa, liksom brist på arbetstillfällen. Hur dessa utmaningar skall mötas, kommer man alltså att utforska under sommarakademien genom både praktiskt arbete och föreläsningar. *Mer information och anmälan (senast 3.5) finns (på engelska) på Euracademy Associations hemsida som länk under adressen http://www.euracademy.org/index.php?option=com_content&task=view&id=23&Itemid=40.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
